

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS

Dalmatinska 188, 81000 Podgorica, Crna Gora
Tel/fax: +382 20 266 326; 266 327; +382 69 446 094
mans@t-com.me, www.mans.co.me

NVO MANS

Broj: 134274

Podgorica, 26.04.2021.

Ministarstvo kapitalnih investicija

26.04.2021g

Predmet: Zahtjev za slobodan pristup informacijama

UP1 12-302/21-81/1

Poštovani,

Molimo Vas da nam na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama dostavite KOPIJU kompletne korespondencije Ministarstva sa kompanijama koje sprovode istraživanje nafte i gasa u crnogorskom primorju od uspostavljanja Ministarstva kapitalnih investicija.

Rješenje donešeno po ovom zahtjevu i KOPIJE traženih informacija možete dostaviti na adresu Dalmatinska ulica broj 188, 81000 Podgorica ili ih poslati na e-mail adresu spi@mans.co.me.

U slučaju da tražene informacije već posjedujete u elektronskoj formi, te da ne postoje dodatni troškovi njihovog skeniranja, možete ih dostaviti na e-mail adresu spi@mans.co.me.

Podnosilac zahtjeva:

Vanja Čalović Marković

Izvršni direktor NVO MANS

Upl broj:16-302/21-81/2

Podgorica, 25.05.2021. godine

Na osnovu člana 30 stav 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama ("Sl. list CG", broj 44/12, 30/17), postupajući po zahtjevu NVO Mans, br.134274 od 26.04.2021. godine, adresa: Dalmatinska 188, Podgorica, Ministarstvo kapitalnih investicija donosi:

RJEŠENJE

I. Dozvoljava se pristup sljedećim informacijama:

- Kopija kompletne korespondencije Ministarstva sa kompanijama koje sprovode istraživanje nafte i gasa u crnogorskom primorju od uspostavljanja Ministarstva kapitalnih investicija

II. Pristup informaciji iz stava 1 dispozitiva ovog rješenja ostvariće se dostavom informacije preporučenom pošiljkom na adresu podnosica zahtjeva

III. Podnosilac zahtjeva oslobođen je troškova postupka

IV. Žalba na rješenje kojim se dozvoljava pristup informaciji ne odlaže izvršenje rješenja.

O b r a z l o Ź e n j e

NVO Mans, adresa: Dalmatinska 188, Podgorica, podnio je zahtjev br.134274 od 26.04.2021. godine, Ministarstvu kapitalnih investicija, zaveden pod UPI broj:12-302/21-81/1 od 26.04.2021. godine, kojim je traženo dostavljanje informacija opisane stavom 1 dispozitiva ovoga rješenja.

Postupajući po predmetnom zahtjevu utvrđeno je da Ministarstvo kapitalnih investicija posjeduje informaciju opisanu u stavu 1 dispozitiva rješenja, te da se u istoj ne nalaze podaci čijim bi se objelodanjivanjem ugrozio neki od interesa iz člana 14 Zakona o slobodnom pristupu informacijama pa nalazi da predmetni zahtjev treba usvojiti kao osnovan u skladu sa članom 13 Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Članom 33 stav 2 Zakona o slobodnom pristupu informacijama propisano da podnosilac zahtjeva snosi troškove postupka za pristup informaciji koji se odnose na

stvarne troškove organa vlasti radi kopiranja, skeniranja i dostavljanja tražene informacije, a da je članom 4 Uredbe o naknadi troškova u postupku za pristup informacijama propisano da organ vlasti može iz razloga ekonomičnosti i srazmjernosti, u cilju zaštite prava stranaka i javnog interesa, odlučiti da podnosiocu zahtjeva ne naplaćuje troškove postupka ukoliko isti ne prelaze iznos od 2,00€, pa je s toga podnosilac zahtjeva oslobođen troškova postupka.

Članom 36 navedenog zakona, propisano je da žalba na rješenje kojim se dozvoljava pristup informaciji ne odlaže izvršenje rješenja.

Cijeneći iznijeto odlučeno je kao u dispozitivu ovog rješenja

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv ovog rješenja, može se izjaviti žalba Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, preko ovog organa ili neposredno Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Žalba se podnosi u dva primjerka, sa dokazom o uplati 4,00€ administrativne takse, na žiro račun Budžeta CG br.907-000000083001-19, shodno tarifnom broju 2 Zakona o administrativnim taksama („Sl.list RCG“, 18/19).

U skladu sa članom 17 stav 1 tačka 7 Zakona o administrativnim taksama, oslobađaju se plaćanja takse, nevladine organizacije.

Mladen Bojanić

Obradila: Nataša Maraš, savjetnik

Salasan: Marko Perunović, državni sekretar

A handwritten signature in dark ink, which appears to read "Marko Perunović".

Crna Gora
Ministarstvo kapitalnih investicija
Direktorat za rudarstvo i geološka istraživanja

Adresa: Rimski trg 46,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 234 179
fax: +382 20 234 331

Broj: 01-304/21-252/2

Datum: 15. januar 20201.

Za: Eni Montenegro BV – Dio stranog društva
Podgorica

Svetlane Kane Radević 3, 81000 Podgorica

Za: gđa Mieke G.J. Verkeyn, generalni direktor

email: mie.verkeyn@eni.com

Za: NOVATEK Montenegro BV – Dio
stranog društva Podgorica

Svetlane Kane Radević 3, 81000
Podgorica

Za: gđin Alexander Sementsov,
generalni direktor

Email: asementsov@novatek-mnbv.me

Predmet: Obavještenje o produženju prvog Perioda istraživanja i Faze istraživanja iz PCC-a
Poštovana,

Pozivamo se na Ugovor o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika za blokove: 4118-4; 4118-5; 4118-9; 4118-10 (u daljem tekstu: PCC), koji je 14. septembra 2016. godine zaključen između Države Crne Gore i Eni Montenegro BV, Holandija i Novatek Montenegro BV, Holandija, odnosno na zahtjev koncesionara za produženje prvog Perioda istraživanja.

S tim u vezi, obavještavamo Vas da je Vlada Crne Gore, u skladu sa Zakonom o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika ("Službeni list CG", br. 1/10, 40/11, 62/13) i PCC-jem, na sjednici održanoj 29. decembra 2020. godine, (broj zaključaka 07-5683/2 od 14. januara 2021. godine) odobrila produženje prvog Perioda istraživanja i Faze istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika za blokove 4118-4; 4118-5; 4118-9; 4118-10, za period od šest mjeseci.

S poštovanjem,

Mladen Bojanić

MINISTAR

Obradila i saglasna:

Ljiljana Maksimović,

načelnik Direkcije za rudarstvo, geologiju i ugljovodonike

e-mail: ljiljana.maksimovic@mek.gov.me

Dostavljeno:

- naslov
- Uprava za ugljovodonike
- Direktoratu
- a/a

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj:07-5683/2
Podgorica, 14 . januar 2021. godine

15.01.2021g.
01-304/21 - 252/1

MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA
Gospodin Mladen Bojanić, ministar

PODGORICA

Vlada Crne Gore, na sjednici od 29. decembra 2020. godine, razmotrila je **Informaciju o zahtjevu Eni Montenegro BV, Holandija i Novatek Montenegro BV, Holandija za produženje prvog perioda istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika za blokove 4118-4; 4118-5; 4118-9; 4118-10**, koju je dostavilo Ministarstvo kapitalnih investicija.

S tim u vezi, Vlada je donijela sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Vlada je usvojila Informaciju o zahtjevu Eni Montenegro BV, Holandija i Novatek Montenegro BV, Holandija za produženje prvog perioda istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika za blokove 4118-4; 4118-5; 4118-9; 4118-10.

2. Vlada odobrava produženje prvog Perioda istraživanja i Faze istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika za blokove 4118-4; 4118-5; 4118-9; 4118-10, za period od šest mjeseci.

GENERALNI SEKRETAR
Božo Milonjić

eni montenegro

Eni Montenegro B.V. - Dio stranog društva Podgorica
Svetlane Kane Radevic 3
81000 Podgorica
Crna Gora

Registered Office:
Eni Montenegro B.V.
WTC - Tower B
Strawinskylaan 1725
1077 XX Amsterdam
Holandija
Tel: +31 20 719 6000
Faks: +31 20 570 7170

Za: Ministarstvo kapitalnih investicija

Rimski trg 46,
81000 Podgorica, Crna Gora
N/R: g. Mladen Bojanić, ministar kapitalnih
investicija
Email: kabinet@msp.gov.me
Cc: g. Marko Perunović, državni sekretar za
energetiku
Email: marko.perunovic@mki.gov.me

Cc: Uprava za ugljovodnike Crne Gore

Jaglike Adžić, 6
81000 Podgorica, Crna Gora
N/R: g. Vladan Dubljević, direktor
Email: mha@mha.gov.me

Cc: Novatek Montenegro BV DSD Podgorica

Svetlane Kane Radević 3
81000 Podgorica, Crna Gora
Co: g. A. Sementsov, generalni direktor
Email: asementsov@novatek-mnbv.me

Ref. br. 881/2020
Podgorica, 23. decembar 2020. godine

Predmet: Podmorski blokovi 4118-4, 5, 9, 10: Zahtjev za produženje prvog Perioda istraživanja

Vaša ekselencijo,

Eni Montenegro, u ime koncesionara za blokove 4118-4, 5, 9 i 10, traži produženje prvog Perioda istraživanja u trajanju od šest (6) mjeseci, od 14. septembra 2021. do 13. marta 2022. godine, u skladu sa članom 7.7 Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodnika između Države Crne Gore kompanija Eni Montenegro B.V. i NOVATEK Montenegro B.V., koji je zaključen 14. septembra 2016. godine („PCC“). Osim ako je drugačije definisano, svi pojmovi velikim slovima u ovom dokumentu imaju značenje koje im je pripisano u PCC-u.

Podsjećamo da se, shodno članu 9.2 PCC-a, od koncesionara očekuje da tokom prvog Perioda istraživanja realizuju sljedeći Obavezni program rada:

eni montenegro

Eni Montenegro B.V. - Dio stranog društva Podgorica
Svetlane Kane Radevic 3
81000 Podgorica
Crna Gora

Registered Office:
Eni Montenegro B.V.
WTC - Tower B
Strawinskylaan 1725
1077 XX Amsterdam
Holandija
Tel: +31 20 719 6000
Faks: +31 20 570 7170

- a) prikupi 3D seizmičke podatke za najmanje 1,228 kvadratnih kilometara u okviru područja definisanog PCC-om;
- b) izradi puni komplet geofizičkih i geoloških studija, koji se sastoji od gravimetrijske/magnetne studije zajedno sa strukturnim tumačenjem, studijom strukture, sedimentološkom studijom, studijom brzine i dubinske konverzije, geohemijskom studijom, studijom naftnog sistema - 3D modeliranjem basena, AVO studijom, studijom pornog pritiska radi postizanja efikasnosti gornjeg izolatornog sloja; i
- c) dvije (2) istražne bušotine:
 - i. jedna (1) bušotina sa ciljem da se dođe do karbonatnog prospekta na procijenjenoj dubini od 6,500 metara; i
 - ii. jedna (1) bušotina sa ciljem da se dođe do plio-pleistocenskog prospekta na procijenjenoj dubini od 1,500 metara.

U tom cilju, od stupanja PCC-a na snagu, koncesionari vrijedno ulažu sve razumne napore kako bi realizovali Obavezni program rada.

Koncesionari preduzimaju sve moguće radnje kako bi realizovali obaveze propisane članom 9.2.c PCC-a. Uprkos tome, tokom proteklih godina je, nažalost, zbog razloga van razumne i predvidljive kontrole koncesionara s kojima je Vlada upoznata, došlo do neizbježnih kašnjenja u odnosu na prvobitno predviđeni plan projekta (u vezi s prikupljanjem 3D seizmičkih podataka i prikupljanjem geofizičkih podataka na lokacijama dvije istražne bušotine), što je uslovalo da koncesionari u februaru 2020. godine nadležnim organima Crne Gore podnesu zahtjev za produženje prvog Perioda istraživanja u trajanju od jedne godine, koje je odobreno prošlog marta. Shodno tom produženju, pomenuti Period ističe 13. septembra 2021. godine

Koncesionari su do sada, između ostalog, već završili geofizička i geotehnička snimanja na lokacijama dvije (2) istražne bušotine, faza tenderskog postupka je u odmakloj fazi, a većina ugovora je dodijeljena. Dalje, većina opreme s dugim rokom isporuke je već isporučena operativnoj bazi u Luci Bar.

Međutim, kako se naslućivalo u našem dopisu nadležnim organima Crne Gore od 14. maja 2020. godine s oznakom 658/MD, u kojem smo dali najnovije informacije o aktivnostima bušenja, pandemija COVID-19 stvorila je do sada neviđene okolnosti i u značajnoj mjeri je poremetila pripremu aktivnosti bušenja što je prouzrokovalo neizbježna kašnjenja van razumne i predvidljive kontrole koncesionara u odnosu na predviđeni plan projekta.

Podsjećamo da su koncesionari pomenutim dopisom preuzeli obavezu da obavijeste nadležne organe ukoliko posljedice COVID-19 budu i dalje prisutne na kraju tekuće godine i budu uticale na operacije, kao i da predlože način rada i mjere koje će omogućiti kontinuitet naših aktivnosti u Crnoj Gori.

eni montenegro

Eni Montenegro B.V. - Dio stranog društva Podgorica
Svetlane Kane Radevic 3
81000 Podgorica
Crna Gora

Registered Office:
Eni Montenegro B.V.
WTC - Tower B
Strawinskylaan 1725
1077 XX Amsterdam
Holandija
Tel: +31 20 719 6000
Faks: +31 20 570 7170

S tim u vezi, koncesionari konstatuju da je pandemija u periodu od maja 2020. godine dodatno eskalirala u Evropi, uključujući Crnu Goru, i u mnogim drugim djelovima svijeta, a postoji bojazan da će se nastaviti i u narednim mjesecima.

Kao rezultat toga, postojeća ograničenja u Crnoj Gori koja su, naravno, razumljiva, zajedno s rasprostranjenim rizikom po zdravlje, neizbježno utiču na predstojeće operacije bušenja u podmorju Crne Gore. Iako operacije još uvijek nijesu započete, ipak se suočavamo s remećenjima s obzirom na to da nam postojeće zabrane letova i dalje onemogućavaju da blagovremeno angažujemo ključno osoblje i usluge iz inostranstva. Operator je ponovo uspostavio komunikaciju s interesnim grupama i podizvođačima kako bi se ocijenio uticaj brojnih prepreka s kojima se trenutno suočavamo, uključujući prekide u lancu snabdijevanja, kao i sve veća ograničenja u pogledu angažovanja osoblja na operativnim lokacijama. Rezultat naših razmatranja je potvrda da je nemoguće obezbijediti sigurnu, blagovremenu i efikasnu realizaciju usluga za potrebe aktivnosti bušenja, kako je prvobitno planirano.

Sve navedene posljedice pandemije COVID-19 bile su nepredviđene i nijesu se mogle izbjeći ili otkloniti uprkos svim razumnim i blagovremenim naporima koncesionara, kako je prethodno konstatovano.

Posljedični uticaj takvog kašnjenja je potreba za produženjem prvog Perioda istraživanja u svrhu završetka Obaveznog programa rada. Prema tome, u trenutnim okolnostima, a pod pretpostavkom da će koncesionari i njihovi podizvođači pribaviti sve neophodne dozvole i ovlašćenja i da će biti u mogućnosti da angažuju svu potrebnu robu i osoblje na operativnim lokacijama, očekuje se da aktivnost bušenja započne u prvoj polovini 2021. godine

Zbog njihove složenosti, očekuje se da operacije bušenja traju najmanje šest (6) mjeseci. Po završetku operacija bušenja biće potrebno dodatno vrijeme za potpunu ocjenu rezultata dvije (2) bušotine i blagovremeno davanje prijedloga nadležnim organima u pogledu daljeg rada.

Iz gorenavedenih razloga, koncesionari smatraju nužnim da traže produženje prvog Perioda istraživanja u trajanju od šest (6) mjeseci; blagovremeno odobrenje produženja omogućilo bi preuzimanje daljih finansijskih obaveza koje su potrebne za realizaciju operacija bušenja. Produženje u trajanju od šest (6) mjeseci naročito je potrebno kako bi se omogućilo sljedeće:

- završetak procesa pribavljanja svih neophodnih ovlašćenja (odobrenje Programa bušenja itd.) dosta prije početka operacija bušenja;
- završetak angažovanja i svih pripremnih radova od strane svih uključenih međunarodnih izvođača i bušenja dvije obavezne bušotine, u skladu sa članom 9.2.c PCC-a, u vrijeme kada to dozvole posljedice pandemije KOVID-19;
- potpuna ocjena rezultata bušotina i davanje prijedloga nadležnim organima u pogledu daljeg rada.

S obzirom na to da se zdravlje i bezbjednost smatraju izuzetno važnim i da koncesionari žele da aktivnosti realizuju blagovremeno i efikasno, nastavićemo da pomno pratimo situaciju s

eni montenegro

Eni Montenegro B.V. - Dio stranog društva Podgorica
Svetlane Kane Radevic 3
81000 Podgorica
Crna Gora

Registered Office:
Eni Montenegro B.V.
WTC - Tower B
Strawinskylaan 1725
1077 XX Amsterdam
Holandija
Tel: +31 20 719 6000
Faks: +31 20 570 7170

pandemijom COVID-19 i njen uticaj na pripremu i operacije bušenja. Napominje se da se očekuje da sve druge ugovorne obaveze koje nijesu pod uticajem KOVID-19 budu normalno realizovane.

Konačno, želimo da podsjetimo da ovaj zahtjev podnosimo ne dovodeći u pitanje prava koncesionara u skladu s mjerodavnim crnogorskim pravom za upstream aktivnosti, a naročito shodno članu 29, koji omogućava produženje do dvije godine od sedam godina Faze istraživanja, i shodno članu 7.7 PCC-a da podnesu svaki eventualni budući zahtjev za dodatna produženja trajanja prvog Perioda istraživanja i/ili Faze istraživanja, u slučaju da izvršavanje obaveza iz Obaveznog programa rada kasni zbog razloga van razumne i predvidljive kontrole koncesionara, ili ukoliko u slučaju otkrića ugljovodnika bude potrebno dodatno vrijeme, nakon ispunjavanja obaveza koje proističu iz Obaveznog programa rada.

Stojimo Vam na raspolaganju za sva potrebna pojašnjenja.

S poštovanjem,

Mieke Verkeyn
Generalni direktor
Eni Montenegro B.V.

eni montenegro

Eni Montenegro B.V. - Dio stranog društva Podgorica
Svetlane Kane Radević 3
81000 Podgorica
Crna Gora

Registered Office:
Eni Montenegro B.V.
WTC - Tower B
Strawinskylaan 1725
1077 XX Amsterdam
Holandija
Tel: +31 20 719 6000
Faks: +31 20 570 7170

To: Ministry of Capital Investments

Rimski trg 46,
81000 Podgorica, Montenegro
Attn.: Mr. Mladen Bojanić, Minister of Capital
Investments
Email: kabinet@misp.gov.me
Cc: Mr. Marko Perunovic, National Secretary for
Energy
Email: marko.perunovic@mki.gov.me

Cc: Montenegro Hydrocarbon Authority

Jaglike Adžić, 6
81000 Podgorica, Montenegro
Attn: Mr. Vladan Dubljević, Director
Email: mha@mha.gov.me

Cc: Novatek Montenegro BV DSD Podgorica

Svetlane Kane Radević 3
81000 Podgorica, Montenegro
Co: Mr. A. Sementsov, General Manager
Email: asementsov@novatek-mnbv.me

Prot. N. 881/2020
Podgorica, 23rd December 2020

**Subject: Off-Shore Blocks 4118-4, 5, 9, 10: Request for the extension of the duration of the first
Exploration Period**

Your Excellency,

Eni Montenegro, on behalf of the Concessionaires of Blocks 4118-4, 5, 9 and 10, hereby respectfully requests a six (6) months extension of the first Exploration Period, from September 14, 2021 to March 13, 2022, in accordance with Article 7.7 of the Concession Contract for the Production of Hydrocarbons between the State of Montenegro and Eni Montenegro B.V. and NOVATEK Montenegro B.V., entered into on the 14th September 2016, (the "PCC"). Unless otherwise defined, all capitalised terms used herein shall have the meaning ascribed to them in the PCC.

eni montenegro

Eni Montenegro B.V. - Dio stranog društva Podgorica
Svetlane Kane Radevic 3
81000 Podgorica
Crna Gora

Registered Office:
Eni Montenegro B.V.
WTC - Tower B
Strawinskylaan 1725
1077 XX Amsterdam
Holandija
Tel: +31 20 719 6000
Faks: +31 20 570 7170

It is recalled that in accordance with Article 9.2 of the PCC, during the first Exploration Period, the Concessionaires are expected to perform the following Mandatory Work Program:

- a) Acquire 3D seismic Data of no less than 1,228 square kilometres within the area as defined by the PCC;
- b) A complete set of geophysical and geological studies, consisting of gravimetric/mag. study integrated with structural interpretation, structural study, sedimentological study, velocity study and depth conversion, geochemical study, petroleum system study - 3D basin modelling, AVO study, pore pressure study for top seal efficiency; and
- c) Two (2) Exploration Wells:
 - i. one (1) Well targeting a carbonate prospect at an estimated depth of 6,500 meters; and
 - ii. one (1) Well targeting a Plio-Pleistocene prospect at an estimated depth of 1,500 meters.

To that effect, and as of the Effective Date of the PCC, the Concessionaires have been diligently making all reasonable efforts in order to perform the Mandatory Work Program.

The Concessionaires have been undertaking all possible actions in order to perform the obligations prescribed in Article 9.2.c of the PCC. Nonetheless, during the past years, for reasons beyond the reasonable and foreseeable control of the Concessionaires, as the Government is aware of, unavoidable delays in the originally planned project schedule (related to the 3D seismic data acquisition and the acquisition of the geophysical site survey over the locations of the two exploration wells) have unfortunately occurred which made it necessary for the Concessionaires to respectfully submit to the Montenegrin Authorities in February 2020 a request for a one year extension to the first Exploration Period which was approved last March. As a result, thereof, the said Period currently expires on September 13, 2021.

Up until today, the Concessionaires have *inter alia* already completed the geophysical and geotechnical site surveys over the locations of the two (2) exploration wells, and are at an advanced stage of the tender process, with the majority of the contracts being awarded. Furthermore, most of the Long Lead Items have already been delivered to the operational base at Luka Bar.

However, as anticipated in our letter to the Montenegrin Authorities, dated May 14, 2020 with reference 658/MD, by which we provided an update on the drilling activities, the COVID-19 pandemic created unprecedented circumstances and has caused significant interference with the preparation of the drilling activities, causing unavoidable delays beyond the reasonable and foreseeable control of the Concessionaires of the planned project schedule.

It is recalled that in the said letter, the Concessionaires undertook the task of notifying the Authorities, should the consequences of COVID-19 still be present towards the end of the current year and impacting operations, and of proposing *modus operandi* measures which will allow the continuity of our activities in Montenegro.

eni montenegro

Eni Montenegro B.V. - Dio stranog društva Podgorica
Svetlane Kane Radevic 3
81000 Podgorica
Crna Gora

Registered Office:
Eni Montenegro B.V.
WTC - Tower B
Strawinskylaan 1725
1077 XX Amsterdam
Holandija
Tel: +31 20 719 6000
Faks: +31 20 570 7170

To that effect, the Concessionaires hereby note that since May 2020, the pandemic has further escalated in Europe, including Montenegro, and many other parts of the world and it is feared it will persist for months to come.

As a result thereof, the current restrictions in Montenegro, which are of course understandable, combined with the prevalent health risk, are inevitably impacting on the forthcoming drilling operations offshore Montenegro. Indicatively, even though the operations have not started yet, we continue to face disruptions, as the existing flight bans make it still impossible for us to timely mobilize essential staff and services from abroad. The Operator has re-engaged with the stakeholders and sub-contractors in order to assess the impact of a number of hurdles we are currently experiencing, including supply chain interruptions as well as the increasing restrictions in the mobilization of personnel to operational sites. The result of our deliberations is a confirmation that it is impossible to ensure the performance of services for the purpose of the drilling activities, as initially scheduled, in a safe, timely and efficient manner.

All the aforementioned consequences of the COVID-19 pandemic, were unforeseen and could not be avoided or eliminated, despite all the reasonable and prompt efforts made by the Concessionaires, as noted above.

The consequential impact of such delay, is that an extension of the first Exploration Period is needed for the purposes of the completion of the Mandatory Work Program. Therefore, under the current circumstances, and assuming that the Concessionaires and their sub-contractors will have obtained all necessary permits and authorisations and will be able to mobilise all necessary goods and personnel to the operational sites, the commencement of the drilling activity is now expected to occur in the first half of 2021.

Due to their complexity, the drilling operations are expected to last minimum six (6) months. After completion of the drilling operations, additional time will be needed to fully evaluate the results of the two (2) wells and to propose to the Authorities a way forward in a timely manner.

For the reasons outlined above, the Concessionaires deem it necessary to respectfully request a six (6) months extension of the first Exploration Period; the timely approval of which would facilitate the undertaking of further financial commitments necessary for the purpose of performance of the drilling operations. In particular, the six (6) months extension is necessary in order to allow for the:

- Completion of the process of obtaining all necessary authorisations (Drilling programs' approval etc.) well ahead of the commencement of the drilling operations;
- Completion of mobilisation and all preparatory works by all involved international contractors and drilling of the two commitment wells, as per Article 9.2.c of the PCC, at a time when the consequences of the COVID-19 pandemic would allow;
- Full evaluation of the wells' results and for proposing to the Authorities a way forward.

Given that health and safety are considered of paramount importance, and that the Concessionaires wish to perform the activities in a timely and efficient manner, we will continue to monitor closely

eni montenegro

Eni Montenegro B.V. - Dio stranog društva Podgorica
Svetlane Kane Radevic 3
81000 Podgorica
Crna Gora

Registered Office:
Eni Montenegro B.V.
WTC - Tower B
Strawinskylaan 1725
1077 XX Amsterdam
Holandija
Tel: +31 20 719 6000
Faks: +31 20 570 7170

the COVID-19 pandemic situation and its impact on the drilling preparations and operations. It is noted that all other contractual obligations that are not affected by the COVID-19 events are expected to be performed as normal.

Finally, we would like to respectfully recall that the present request is submitted without prejudice to the rights of the Concessionaires under the applicable Upstream Law and in particular Clause 29, which allows for the extension of up to two years of the seven year period of the Exploration Phase, and Article 7.7 of the PCC, for the submission of any possible future request for additional extensions of the duration of the first Exploration Period and/or of the Exploration Phase, should either the completion of the obligations of the Mandatory Work Program be delayed for reasons beyond the reasonable and foreseeable control of the Concessionaire, or should additional time be needed in the case of a discovery, following the fulfilment of the obligations arising from the Mandatory Work Program.

We remain at your disposal for any clarifications that might be needed.

Sincerely yours,

Mieke Verkeyn
Managing Director
Eni Montenegro B.V.

Crna Gora
Ministarstvo kapitalnih investicija
Direktorat za rudarstvo i geološka istraživanja

Adresa: Rimski trg 46,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 234 179
fax: +382 20 234 331

Broj: 01-304/21-1757/2

Datum: 9. marta 2021.

ENERGEAN MONTENEGRO LTD – Dio stranog društva Podgorica

Bulevar Džordža Vašingtona 102, A78, 4. sprat, The Capital plaza

Podgorica, Montenegro, 81000

Za: Petar Đurović, direktor

Predmet: Status obaveza povraćaja površine u čl. 7.2 i 7.3 Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika

Poštovani,

Pozivamo se na Ugovor o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30 (u daljem tekstu: PCC), koji je 15. marta 2017. godine zaključen između Države Crne Gore i Energean Montenegro LTD, Nikozija, Republika Kipar (u daljem tekstu: Koncesionar), odnosno na dopis Koncesionara od 22. februara 2021. godine, kojim tražite pojašnjenje od strane Ministarstva kapitalnih investicija da li je obaveza povraćaja površine u skladu sa čl. 7.2 i 7.3 PCC-a produžena u skladu sa odobrenim produženjem Pvog perioda istraživanja.

S tim u vezi obavještavamo Vas da je članom 2 st. 1 i 3 Uredbe o načinu povraćaja blokova i pristupu trećih lica upstream postrojenjima ("Službeni list Crne Gore", br. 40/11, 56/13) (u daljem tekstu: Uredba), propisano da se povraćaj dijela površine dodijeljenog bloka vrši tokom faze istraživanja nakon izvršavanja obaveza iz prihvaćenog radnog programa u procentualnom iznosu određenom ugovorom o koncesiji. Povraćaj dijela površine dodijeljenog bloka može se vršiti nakon dovođenja površine koja je predmet povraćaja u stanje prije početka istraživanja.

Shodno PCC-u i navedenom članu Uredbe povraćaj dijela površine dodijeljenih blokova neohodno je izvršiti u toku faze istraživanja, a nakon izvršavanja obaveza iz Radnog programa.

S poštovanjem,

Mladen Bojanić
MINISTAR

Obradila/o i saglasan/a:

Ljiljana Maksimović,

Ljiljana Maksimović

načelnik Direkcije za rudarstvo, geologiju i ugljovodonike

Zdravko Vuksanović, načelnik

Zdravko Vuksanović

Direktorat za energetiku i energetska efikasnost

ENERGEAN

Crna Gora
MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA
22.02.2021
21-304/21-1757/1

Place and date: Podgorica, 22nd February 2021
Mjesto i datum: Podgorica, 22. februar 2021.

Our Ref/Naš znak: 119-02/2021

To:
MINISTRY OF CAPITAL INVESTMENTS
46, Rimski trg
81000 Podgorica, Montenegro
Att: Mladen Bojanic, Minister
Att: Marko Perunović, State Secretary

Za:
MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA
Rimski trg broj 46,
81000 Podgorica, Crna Gora
N/p: Mladen Bojanic, ministar
N/p: Marko Perunović, državni sekretar

CC:
HYDROCARBONS ADMINISTRATION
Jaglike Adžić no. 6
81000 Podgorica, Montenegro
Att: Marko Adžić, director

CC:
UPRAVA ZA UGLJOVODONIKE
Jaglike Adžić br. 6
81000 Podgorica, Crna Gora
N/p: Marko Adžić, direktor

Subject:
Status of relinquishment obligations as set out in Articles 7.2 and 7.3 of the Concession Contract for the Production of Hydrocarbons, entered into between the State of Montenegro and Energean Montenegro Ltd ("Energean") dated 15 March 2017 (the "PCC")

Predmet:
Status obaveza povraćaja površine utvrđenih u čl. 7.2 i 7.3 Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika, zaključenog između Države Crne Gore i Energean Montenegro Ltd („Energean“) 15.03.2017. godine („PCC“)

Dear Minister,

Uvaženi ministre,

We refer to the PCC. Expressions defined in the PCC shall bear the same meanings herein.

Pozivamo se na PCC. Izrazi definisani u PCC-u imaju isto značenje i u ovom dokumentu.

With the present letter we would like to draw your attention to the obligations related to relinquishment of the PCC Area as set out in Articles 7.2 and 7.3 of the PCC.

Ovim pismom želimo da Vam skrenemo pažnju na obaveze vezane za povraćaj Površine PCC-a koje su utvrđene u čl. 7.2 i 7.3 PCC-a.

As you are aware, Energean has been granted a total of two (2) years extension to the First Exploration Period in December 2019 (the "First Extension") and in August 2020 (the "Second Extension") respectively.

Kao što Vam je poznato, Energeanu je odobreno ukupno produženje od 2 (dvije) godine prvog Perioda istraživanja, i to u decembru 2019. godine („Prvo produženje“) i u avgustu 2020. godine („Drugo produženje“).

It is our understanding that the relinquishment obligations as set out in Articles 7.2 and 7.3 of the PCC would be automatically extended in accordance with the extension of the First Exploration Period (i.e until 15 March 2022). This is based on the following:

Naše je razumijevanje da se obaveza povraćaja površine utvrđene u čl. 7.2 i 7.3 PCC-a automatski produžava u skladu sa produženjem prvog Perioda istraživanja (tj. do 15. marta 2022). Ovo se zasniva na sljedećem:

1. Energean has to date, not yet fulfilled its obligations as required in relation to the Mandatory Work Program for the current Period.	1. Energean do danas još nije ispunio svoje obaveze u vezi sa Obaveznim radnim programom za tekući Period.
2. This fact formed the basis of the request for the Second Extension.	2. Ta činjenica bila je osnov zahtjeva za drugo produženje.
3. The Decree on the Method of Relinquishment of Blocks and Third Party Access to Upstream Facilities (Official Gazette of Montenegro, 40/11 of 8 August 2011, 56/13 of 6 December 2013) (the "Decree") states in its Article 2.1 that awarded block acreage "shall be relinquished during the exploration phase upon the fulfilment of obligations under the accepted work programme"	3. Uredba o načinu povraćaja blokova i pristupu trećih lica upstream postrojenjima („Službeni list Crne Gore”, br. 40/11 od 08.08.2011. i 56/13 od 06.12.2013) („Uredba”) navodi u članu 2.1 da se „povraćaj dijela površine dodijeljenog bloka vrši tokom faze istraživanja nakon izvršavanja obaveza iz prihvaćenog radnog programa”.
4. The Decree also requires in its Article 3.2 that "the evidence of fulfilment of the obligations under the Concession Contract" be submitted with the notice for relinquishment.	4. Uredbom se takođe u članu 3.2 zahtijeva da se „dokazi o izvršavanju obaveza utvrđenih ugovorom o koncesiji” dostavljaju uz obavještenje o povraćaju.
5. In the letter dated 27.12.2019, whereby the Ministry of Economy approved the First Extension, it was stated that the along with the Exploration Period, the Exploration Phase was also extended.	5. U pismu od 27.12.2019, kojim je Ministarstvo ekonomije odobrilo Prvo produženje, navedeno je da je zajedno sa Periodom istraživanja produžena i Faza istraživanja.
6. Furthermore, the Concession Contract for the Production of Hydrocarbons entered into between ENI and Novatek states in its Article 7.3 that "The acreage relinquishment shall be made as follows: (i) zero (0) percent two (2) years after the Effective Date of this PCC; (ii) twenty five (25) percent the later of (a) four (4) years after the Effective Date of this PCC or (b) at the end of the first Exploration Period as extended, depending on which is later and (iii) ten (10) percent two (2) years from the beginning of the second Exploration Period”.	6. Nadalje, Ugovor o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika sklopljen između ENI i Novateka navodi u članu 7.3 da se „povraćaj površine vrši na sljedeći način: (i) 0 (nula) procenata 2 (dvije) godine nakon Datuma stupanja na snagu ovog PCC-a; (ii) 25 (dvadeset pet) procenata (a) 4 (četiri) godine nakon Datuma stupanja na snagu ovog PCC-a ili (b) na kraju prvog Perioda istraživanja koji može biti produžen, zavisno od toga što je kasnije, i (iii) 10 (deset) procenata 2 (dvije) godine od početka drugog Perioda istraživanja”.

Finally, it should be noted that it was also our understanding that the goal of fulfilling our obligation under Article 6.3 of the PCC in relation to the farming out of 41% of our Participating Interest, would be greatly served if the entire PCC Area remained intact until the end of the current Exploration Period.

We would therefore request that you confirm our understanding that the relinquishment obligation as set out in Articles 7.2 and 7.3 of the PCC have been automatically extended in accordance with the

Na kraju, treba napomenuti da smo takođe razumjeli da bi cilj izvršenja naše obaveze iz člana 6.3 PCC-a u vezi sa farm-out procesom od 41% našeg Participirajućeg učešća bio u velikoj mjeri ispunjen ako bi cijela Površina PCC-a ostala netaknuta do kraja tekućeg Perioda istraživanja.

Stoga Vas molimo da nam potvrdite naše razumijevanje da je obaveza povraćaja površine utvrđene u članovima 7.2 i 7.3 PCC-a, automatski produžena u skladu sa odobrenim produženjem prvog Perioda istraživanja.

extension of the First Exploration Period we have been granted.

Exhibits:

- Set of documents related to the first Exploration period extension;
- Both PCC can be downloaded from the following link:
<https://mha.gov.me/Koncesije/pcc>

Prilozi:

- Set dokumenata koji se odnose na odobrenje produženja prvog Perioda istraživanja;
- Oba PCC-ja mogu biti preuzeta sa sledećeg linka:
<https://mha.gov.me/Koncesije/pcc>

On behalf of Energean Montenegro Ltd

Matthaios Rigas, Director

Petar Djurović, Branch General Manager

U ime Energean Montenegro Ltd

Matthaios Rigas, direktor

Petar Djurović, generalni direktor DSD

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za rudarstvo i geološka istraživanja

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

29. novembar 2019.
Broj: 970-374/2019-4

ENERGEAN MONTENEGRO LTD – Dio stranog društva Podgorica

Petar Đurović, direktor

Predmet: Produženje prvog Perioda istraživanja definisanog Ugovorom o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika od 15. marta 2017. godine

Poštovani,

Pozivamo se na Ugovor o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika za blokove 4219-26 i 4218-30 (u daljem tekstu: PCC), koji je 15. marta 2017. godine zaključen između Države Crne Gore i Energean Montenegro LTD, Nikozija, Republika Kipar (u daljem tekstu: Koncesionar), odnosno konkretno na prethodnu korespondenciju između Koncesionara i Ministarstva ekonomije povodom zahtjeva Koncesionara za produženja prvog Perioda istraživanja Faze istraživanja.

Ministarstvo ekonomije je primilo Odgovor Koncesionara od 31. oktobra 2019. godine ("Odgovor"), koji je poslat kao reagovanje na Zahtjev Ministarstva ekonomije broj 970-374/2019-2 od 02. oktobra 2019. godine.

Imajući u vidu tumačenja odredbi PCC i Zakona o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika ("Službeni list Crne Gore", br. 41/10, 40/11, 62/13) (u daljem tekstu: Zakon), koja su iznešena u Odgovoru Koncesionara, ističemo kako slijedi:

I. Odnos Perioda istraživanja i Faze istraživanja

Iz prethodne predmetne korespondencije, odnosno Odgovora, evidentno je da ugovorne strane imaju različita tumačenja odredbi čl. 27 i 29 Zakona i 7.5 i 7.7. PCC-ja, odnosno značenja Perioda istraživanja i Faze istraživanja. Imajući u vidu tumačenja odnosa Faze istraživanja i Perioda istraživanja od strane Koncesionara, dozvolite nam da pojasnimo značenje, odnos i razlog postojanja Perioda istraživanja kao pod-dijela Faze istraživanja.

Nesporno je da, shodno čl. 27 i 29 Zakona, Faza istraživanja može da traje najduže sedam (7) godina za blok u podmorju, kao i da Vlada Crne Gore na zahtjev Koncesionara može produžiti Fazu istraživanja na period do dvije (2) godine. Takođe, nesporno je da, shodno članu 3 stav 3 Uredbe o načinu obračuna i plaćanja naknade za proizvodnju nafte i gasa ("Službeni list CG", br. 13/14) (u daljem tekstu: Uredba), naknada za površinu iznosi 3.000 € po km² u slučaju produženja faze istraživanja u skladu sa članom 29 Zakona. U konkretnom slučaju, nakon isteka sedme (7) godine Faze istraživanja naknada će se uvećati u skladu sa odredbama Uredbe.

Shodno odredbama PCC-ja, Periodi istraživanja su pod-djelovi Faze istraživanja i kao takvi se ne mogu tumačiti suprotno od onoga što je zakonski i ugovorni okvir za Fazu istraživanja iz PCC-ja.

Razlozi propisivanja dva Perioda istraživanja u PCC-ju, kao pod-dijela Faze istraživanja, su, između ostalog, sljedeći:

- a) mogućnost Države Crne Gore kao ugovorne strane da efikasnije vrši kontrolu nad izvršenjem Obaveznog radnog programa Faze istraživanja, jer shodno PCC-ju neizvršenje Obaveznog radnog prvog Perioda istraživanja predstavlja i neizvršenje Faze istraživanja, odnosno Koncesionar može nastaviti sa realizacijom drugog Perioda istraživanja, tek kada ispuni Obavezni radni program za prvi Period istraživanja;
- b) efikasnije i lakše upravljanje obavezama od strane Koncesionara, kao i bolje upravljanje rizikom istraživanja, budući da isti na kraju relevantnog Perioda istraživanja, pod uslovom da je izvršio Obavezni radni program tog Perioda istraživanja, može donijeti odluku: i) o daljoj realizaciji Faze istraživanja u smislu produženja Upstream aktivnosti u naredni Period istraživanja; ili ii) o odustajanju od PCC-ja čime se PCC smatra isteklim;
- c) smanjivanje finansijskog opterećenja na strani Koncesionara, budući da su obaveze po pitanju Garancije za Obavezni radni program podijeljene po Periodima istraživanja, odnosno u slučaju nepostojanja podjele na Periode istraživanja iznos jedinstvene Garancije za Obavezni radni program bi predstavljao zbir iznosa garancija za oba Perioda istraživanja.

Saglasnošću ugovornih strana, a imajući u vidu obim i procijenjenu vrijednost ukupnog Obaveznog radnog programa, odnosno obim i vrijednost Obaveznog radnog programa za svaki pojedinačni Period istraživanja iz člana 9 PCC-ja, usaglašeno je da prvi Period istraživanja traje do tri (3) godine, računajući od Datuma stupanja na snagu, odnosno da drugi Period istraživanja traje do četiri (4) godine, računajući od dana završetka prvog Perioda istraživanja.

II. Produženje Perioda istraživanja i Faze istraživanja

Član 29 Zakona i član 7.7 PCC-ja daju mogućnost produženja relevantnog Perioda istraživanja, odnosno Faze istraživanja, na period do dvije (2) godine. Pri tome, Zakon i PCC ne obavezuje Koncesionara da navedeno produženje zahtijeva u sedmoj godini trajanja Faze istraživanja, već se navedeno produženje može zahtijevati u bilo koje vrijeme trajanja Faze istraživanja, u zavisnosti od ispunjenosti zakonskih i ugovornih uslova za to. Shodno navedenom, Koncesionar može tražiti i više od jednog produženja, pod uslovom da zbir svih produženja ne prelazi period od dvije godine.

Ministarstvo ekonomije je u svom dopisu broj 970-374/2019-2 od 02. oktobra 2019. godine iznijelo, na Zakonu i PCC-ju zasnovano, tumačenje o postupku produženja prvog Perioda istraživanja Faze istraživanja.

Shodno predmetnom tumačenju Ministarstva ekonomije može se zaključiti sljedeće:

- a) prvi Period istraživanja iz PCC-ja, može se po postupku definisanom članom 29 Zakona i člana 7.7 PCC-ja, produžiti za period do dvije godine;
- b) produženjem prvog Perioda istraživanja iz PCC-ja, ne može se vršiti skraćivanje trajanja drugog Perioda istraživanja Faze istraživanja iz člana 7.6 PCC-ja, jer to nije predviđeno niti jednom odredbom PCC-ja;
- c) ukoliko se prvi Period istraživanja iz PCC-ja produži za godinu dana (3+1 godina), to će predstavljati i produženje trajanja Faze istraživanja iz PCC-ja (7+1 godina). Ovo pod pretpostavkom da će Koncesionar iskoristiti svoje pravo da, shodno članu 7.6 PCC-ja, Obavezni radni program za drugi Period istraživanja realizuje u periodu od četiri (4) godine, računajući od dana završetka prvog Perioda istraživanja.

Međutim, ukoliko Koncesionar Obavezni radni program za drugi četvorogodišnji Period istraživanja realizuje, na način zadovoljavajući za Organ uprave, u periodu od tri (3) godine, ili kraćem periodu, računajući od dana završetka prvog Perioda istraživanja, tj. u periodu koji je kraći od sedam (7) godina računajući od Dana stupanja na snagu PCC-ja, onda i neće doći do produženja Faze istraživanja, budući da će cjelokupni Obavezni radni program Faze istraživanja biti izvršen u okviru vremena trajanja Faze istraživanja propisane članom 7.1 PCC-ja (7 godina).

Do obračuna uvećane koncesione naknade za površinu doći će, shodno odredbama Uredbe, ukoliko Koncesionar nastavi da realizuje Obavezni radni program iz drugog Perioda istraživanja i nakon isteka sedme godine trajanja Faze istraživanja.

III. Tumačenje člana 7.5 i 7.7 PCC-ja od strane Koncesionara

Imajući u vidu različita tumačenja člana 7.5 PCC-ja od strane Koncesionara, koja su iznešena u dopisu Koncesionara od 13.09.2019. godine i Odgovoru, ističemo da je Koncesionar u svom dopisu od 13.09.2019.godine izvršio pravilno tumačenje i pozivanje na član 7.5 PCC-ja: "Član 7.5 PCC određuje da se odnosno obavještenje o produženju aktivnosti u naredni četvorogodišnji Period istraživanja, ima dostaviti Organu uprave najkasnije 60 (šezdeset) dana prije isteka tekućeg Perioda istraživanja, tj. najkasnije do 15. januara 2020.godine". Shodno članu 7.5 PCC-ja Koncesionar je dužan dostaviti Organu uprave odluku o daljem produžetku Upstream aktivnosti u naredni Period istraživanja, u smislu da li Koncesionar želi da produži sa daljom realizacijom Upstream aktivnosti iz PCC-ja i to realizacijom Obaveznog radnog programa iz drugog Perioda istraživanja, ili će se smatrati da je došlo do isteka PCC-ja iz razloga odustajanja Koncesionara od realizacije istog.

Trajanje prvog i drugog Perioda istraživanja je, saglasnošću ugovornih strana, jasno određeno članom 7 PCC-ja, te stoga niti jedna ugovorna strana ne može samovoljno jednostrano produžavati, odnosno skraćivati vrijeme trajanja relevantnih Perioda istraživanja, budući da za to ne postoje relevantne odredbe PCC-ja ili Zakona, niti se to može zaključiti iz tumačenja postojećih odredbi PCC-ja. Promjena vremena trajanja relevantnih Perioda istraživanja je jedino moguća saglasnošću volja obje ugovorne strane, što bi zahtijevalo promjenu relevantnih odredbi PCC-ja putem zaključivanja aneksa PCC-ja.

Dalje, u pogledu tumačenja člana 7.7 PCC, isti se mora tumačiti u skladu sa članom 29 Zakona, u smislu detaljnije razrade člana 29 Zakona, pri čemu u skladu sa članom 1.3 PCC-ja u slučaju neslaganja između odredbi PCC-ja i Zakona preovladavaju odredbe Zakona.

IV. Razmatranje zahtjeva za produženje

Ukoliko je Koncesionar saglasan sa prethodno navedenim, molimo Vas da nas o tome povratno informišete u cilju nastavka procedure produženja Perioda istraživanja.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- Uprava za ugljovodonike
- Energean Montenegro Limited LTD, Nikozija, Kipar

Odobrila/obradila:

Biljana Jestrović
Generalna direktorka

tel: 020 482 167

email: biljana.jestrovic@mek.gov.me

**INFORMACIJA O ZAHTJEVU ENERGEAN MONTENEGRO LIMITED, KIPAR, ZA
PRODUŽNJE PRVOG PERIODA ISTRAŽIVANJA IZ UGOVORA O KONCESIJI ZA
PROIZVODNJU UGLJOVODONIKA U PODMORJU CRNE GORE ZA BLOKOVE 4219-26 I
4218-30**

Obavezni radni program

Država Crna Gora i Energean Montenegro Limited, Kipar, su 15. marta 2017.godine zaključili Ugovor o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30 (u daljem tekstu: Ugovor o koncesiji).

U skladu sa čl. 7.1, 7.4 i 7.6 Ugovora o koncesiji, propisano je da Faza istraživanja traje sedam (7) godina, sa dva Perioda istraživanja od tri (3) i četiri (4) godine.

Koncesionar Energean je, u skladu sa članom 9.2. Ugovora o koncesiji, u toku prvog Perioda istraživanja od 3 (tri) godine, koji traje do 15. marta 2020. godine, dužan da realizuje sledeći Obavezni radni program:

- a) prikupi 3D seizmičke podatke za najmanje 338 km²;
- b) izradi puni komplet geofizičkih geoloških studija, koji se sastoji od gravimetrijske/magnetne studije zajedno sa strukturnim tumačenjem, studijom strukture, sedimentološkom studijom, studijom brzine i dubinske konverzije, geohemijskom studijom, studijom naftnog sistema - 3D modeliranjem bazena, AVO studijom, studijom pornog pritiska radi postizanja efikasnosti gornjeg izolatornog sloja.

U skladu sa članom 9.4 Ugovora o koncesiji, koncesionar je dužan da u toku drugog Perioda istraživanja od četiri (4) godine, računajući od završetka prvog Perioda istraživanja, ako se odluči da realizuje isti, izvrši sledeći Obavezni radni program:

- a) izradi geofizičke i geološke studije koje su neophodne za realizaciju bušenja obavezne bušotine;
- b) bušenje 1 (jedne) obavezne bušotine i 1 (jedne) opcione bušotine, koje bi se bušile sa ciljem da se dođe do plio-pleistocenskog prospekta na dubini od najmanje 2.800 metara.

Koncesionar je angažovao kompaniju PGS Geophysical AS, Norveška, koja je u februaru 2019.godine izvršila 3D seizmička istraživanja površine dodijeljene ugovorom o koncesiji, na blokovima 4219-26 i 4218-30, nakon čega je koncesionar Upravi za ugljovodonike dostavio 3D sirove seizmičke podatke. Time je koncesionar izvršio ugovornu obavezu iz člana 9.2 a) Ugovora o koncesiji.

Koncesionar trenutno vrši interpretaciju podataka, odnosno izradu geofizičkih i geoloških studija iz člana 9.2. b) Ugovora o koncesiji.

Produženje prvog Perioda istraživanja

Koncesionar Energean je dopisima od 13.09.2019. godine - arhivski broj: 970-374/1 od 25.09.2019.godine, odnosno 31.10.2019. godine - arhivski broj: 970-374/2019-3 od 31.10.2019.godine, dostavio zahtjev za produženje prvog Perioda istraživanja Faze istraživanja iz Ugovora o koncesiji.

Naime, koncesionar je dužan da, u skladu sa članom 7.5 Ugovora o koncesiji, najkasnije do 15. januara 2020. godine dostavi Upravi za ugljovodonike obavještenje (odluku) o ulasku u naredni Period istraživanja i da nastavi sa daljom realizacijom aktivnosti iz Ugovora o koncesiji kroz realizaciju Obaveznog radnog programa iz drugog Perioda istraživanja, ili, u slučaju da ne pošalje predmetno obavještenje o ulasku u drugi Period istraživanja, smatraće se da je došlo do isteka Ugovora o koncesiji zbog odustajanja koncesionara od dalje realizacije istog.

Koncesionar trenutno vrši interpretaciju podataka, odnosno izradu geofizičkih i geoloških studija iz člana 9.2 b) Ugovora o koncesiji, čija je izrada neophodna da bi se definisalo postojanje potencijalnih ležišta ugljovodonika („petroleum system modeling“), odnosno odredile moguće lokacije budućih istražnih bušotina, sa ciljem da se utvrdi postojanja ugljovodoničnog resursa na teritoriji koju koncesionar kontroliše Ugovorom o koncesiji. Na osnovu predmetnih studija koncesionar može donijeti utemeljenu odluku o daljoj realizaciji Ugovora o koncesiji tj. ulasku u

drugi Period istraživanja i stvoriti kvalitetnu osnovu za potrebno uvođenje drugog partnera u Ugovor o koncesiji, koji je neophodan kako bi se realizovao drugi Period istraživanja.

Kako geološke i geofizičke studije iz člana 9.2 b) Ugovora o koncesiji neće biti gotove do 15. januara 2020. godine, koncesionar je, u skladu sa zakonom, podnio zahtjev za produženje Prvog perioda istraživanja Faze istraživanja.

Zakonski i ugovorni osnov za produženje Perioda istraživanja i Faze istraživanja

Član 2.2 Ugovora o koncesiji definiše "Fazu istraživanja" kao inicijalnu fazu kako je predviđeno Ugovorom o koncesiji u okviru koje će biti realizovan Obavezni radni program u skladu sa Ugovorom o koncesiji i mjerodavnim crnogorskim pravom, dok je "Period istraživanja" definisan kao svaki relevantni period predviđen Ugovorom o koncesiji koji čini pod-dio Faze istraživanja predviđene Ugovorom o koncesiji u skladu sa mjerodavnim crnogorskim pravom.

Članom 27 Zakona o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika ("Službeni list CG", br. 1/10, 40/11, 62/13) je propisano da Faza istraživanja sa fazom verifikacije rezervi može da traje najduže šest godina za blok na kopnu, odnosno sedam godina za blok u podmorju. Dalje, članom 29 Zakona je propisano da na osnovu obrazloženog zahtjeva koncesionara, Vlada Crne Gore može produžiti rok utvrđen ugovorom o koncesiji za proizvodnju za fazu istraživanja do dvije godine, pod uslovom da:

- 1) je koncesionaru potrebno dodatno vrijeme za dopunska istraživanja koja su neophodna da bi se otkriće proglasilo komercijalnim i da je izvršio sve obaveze iz radnog programa;
- 2) **koncesionar nije izvršio obaveze iz radnog programa zbog tehničkih problema nastalih tokom faze istraživanja, koji se nijesu mogli predvidjeti, izbjeći ili otkloniti.**

Zahtjev za produženje, zajedno sa programom dopunskih istraživanja, podnosi se Ministarstvu, **najmanje šest mjeseci prije isteka roka utvrđenog ugovorom o koncesiji za proizvodnju.**

Članom 7.7 Ugovora o koncesiji je propisano da produženje Perioda istraživanja koji je predviđen ili Faze istraživanja koja je dodijeljena će, u zavisnosti od mjerodavnog prava za Upstream aktivnosti, biti odobreno ako je došlo do odlaganja u realizaciji Obaveznog radnog programa ili odobrenog programa za Fazu verifikacije rezervi **zbog razloga van razumne i predvidljive kontrole koncesionara.** Koncesionar je dužan da u tim slučajevima obavijesti Ministarstvo, i kada je potrebno da koncesionar završi Obavezni radni program ili odobreni program za Fazu verifikacije rezervi, podnese adekvatno obrazloženi zahtjev za takvo produženje koje može biti neophodno za realizaciju tog programa. Vlada će bez nepotrebnog odlaganja razmotriti i odgovoriti na taj zahtjev i ako se ne odobri, dati razloge za odbijanje odobrenja produženja.

Član 27 i 29 Zakona i član 7.7 Ugovora o koncesiji se trebaju zajedno tumačiti, tj. član 7.7 Ugovora o koncesiji predstavlja detaljniju razradu člana 29 Zakona.

Shodno iznešenom, zaključuje se sledeće:

- a) prvi Period istraživanja iz Ugovora o koncesiji, može se po postupku definisanom članom 29 Zakona i članom 7.7 Ugovora o koncesiji, produžiti za period do dvije godine;
- b) produženjem prvog Perioda istraživanja iz Ugovora o koncesiji, ne može se vršiti skraćivanje trajanja drugog Perioda istraživanja Faze istraživanja iz čl. 7.6 i 9.4 Ugovora o koncesiji (četiri godine), jer to nije predviđeno niti jednom odredbom Ugovora o koncesiji;
- c) ukoliko se prvi Period istraživanja iz Ugovora o koncesiji produži za godinu dana (3+1 godina), to će predstavljati i produženje trajanja Faze istraživanja iz Ugovora o koncesiji (7+1 godina). Ovo pod pretpostavkom da koncesionar iskoristiti svoje pravo da, shodno čl. 7.6 i 9.4 Ugovora o koncesiji, Obavezni radni program za drugi Period istraživanja realizuje u periodu od četiri (4) godine, računajući od dana završetka prvog Perioda istraživanja.

Međutim, ukoliko koncesionar Obavezni radni program za drugi četvorogodišnji Period istraživanja iz člana 9.4 Ugovora o koncesiji realizuje na način zadovoljavajući za Upravu za ugljovodonike u periodu od tri (3) godine, ili kraćem periodu, računajući od dana završetka prvog

Perioda istraživanja, tj. u periodu koji je kraći od sedam (7) godina računajući od Dana stupanja na snagu Ugovora o koncesiji, onda i neće doći do produženja Faze istraživanja, budući da će cjelokupni Obavezni radni program Faze istraživanja biti izvršen u okviru vremena trajanja Faze istraživanja propisane članom 7.1 Ugovora o koncesiji (7 godina).

Do obračuna uvećane koncesione naknade za površinu shodno odredbama Uredbe o načinu obračuna i plaćanja naknade za proizvodnju nafte i gasa ("Službeni list CG", br. 13/14), će doći ukoliko koncesionar nastavi da realizuje Obavezni radni program iz drugog Perioda istraživanja i nakon isteka sedme godine trajanja Faze istraživanja.

Opravdanost zahtjeva za produženje

Energiean je u zahtjevu za produženje naveo sledeće tehničke probleme nastale tokom Faze istraživanja, odnosno prvog Perioda istraživanja, koji se nijesu mogli predvidjeti, izbjeći ili otkloniti, odnosno koji su bili van razumne i predvidljive kontrole koncesionara, kao osnov za produženje Prvog perioda istraživanja:

- 1) Odlukama nadležnih organa 3D seizmička istraživanja nisu smjela da se vrše tokom ljetnjih mjeseci, predsezone i postsezone, da ne bi uticala na turizam Crne Gore. Time je istraživanje ograničeno isključivo na zimski period. Koncesionar takođe navodi da su elaborati koji se odnose na sakupljanje 3D seizmičkih podataka, oba koncesionara (Eni/Novatek i Energiean), bili novi i inovativni za Crnu Goru, što je dovelo da značajnih zahtjeva, dopuna i ograničavanja koja su, iako na kraju od svih uključenih strana ocijenjena kao opravdana, neizbježno vodila ka nepredviđenim kašnjenjima, naročito kod izrade prvog Elaborata konzorcijuma ENI/Novatek, koji je prethodio elaboratu Energieana.
- 2) "Mehanizam za isplatu naknada" ribarskoj zajednici na primorju morao je da se uspostavi, dogovori i usaglasi sa lokalnim udruženjima ribara, prije početka aktivnosti na prikupljanju 3D podataka. To je dodatno umanjilo fleksibilnost u realizaciji istraživanja;
- 3) "Program monitoring biodiverziteta" morao se sprovesti prije i poslije sakupljanja 3D seizmičkih podataka;
- 4) odustajanje podizvođača Shearwater za vršenje 3D seizmičkih istraživanja za potrebe Energieana, nakon čega je koncesionar morao da angažuje kompaniju PGS Geophysical da izvrši predmetna istraživanja;
- 5) Kašnjenje izvođača PGS Geophysical sa dostavljanjem sirovih podataka Energieanu, usled greške nastale u razdvajanju preklopnih pucnjena tokom vršenja seizmičkih istraživanja. Dalje se navodi da je to uslovlilo i kašnjenje obrade novih seizmičkih podataka od strane izvođača koji se bavi njihovom obradom (DUG), što se odrazilo i na *pre-stack time* (PSTM) i *pre-stack depth* (PSDM) migraciju podataka. Takođe se navodi je da će odlaganje u realizaciji faze PSDM uticati i na rokove završetka primjene narednih specijalnih tehnika obrade geofizičkih podataka, kao što su QI i AVO analiza.
- 6) Raspoloživost svih srodnih podataka o bušotinama ranije bušotine JJ-1, koji su bili u posjedu Jugopetrola, a koji su predati tek krajem III kvartala 2019; i
- 7) Teškoće u organizovanju potrebnih terenskih obilazaka geološki analognih područja u obližnjim regijama i zonama Crne Gore, Grčke, Hrvatske i Italije tokom III i IV kvartala 2019.

Razmartrajući navedena obrazloženja koncesionara za produženje, zaključuje se da su sledeći zahtjevi opravdani i da se isti nijesu mogli **predvidjeti, izbjeći ili otkloniti, odnosno koji su bili van razumne i predvidljive kontrole koncesionara**, a zbog kojih je koncesionar došao u situaciju da traži produženje prvog Perioda istraživanja:

- "Mehanizam za isplatu naknada" ribarskoj zajednici je mjera koja je predložena u Elaboratu o procjeni uticaja na životnu sredinu za 3D seizmička istraživanja. Mehanizam za isplatu naknada ribarskoj zajednici usled nemogućnosti vršenja izlova ribe tokom vršenja seizmičkih istraživanja, **nije predviđen Zakonom o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika ili Ugovorom o koncesiji**. S tim u vezi, koncesionar je morao da vodi neposredne pregovore o visini naknade za

ribarskim udruženjima, što uticalo na dinamiku vršenja seizmičkih istraživanja, a i moglo je da dovede u pitanje i realizaciju istog.

- Odustajanje podizvođača Shearwater za vršenje 3D seizmičkih istraživanja za potrebe Energeana, nakon čega je koncesionar morao da angažuje kompaniju PGS Geophysical AS da izvrši predmetna istraživanja se može prihvatiti kao tehnički problem nastao tokom Faze istraživanja, odnosno prvog Perioda istraživanja, koji se nije mogao predvidjeti, izbjeći ili otkloniti, odnosno koji je bio van razumne i predvidljive kontrole koncesionara, u pogledu upravljanja vremenskim okvirom za realizaciju Obaveznog radnog programa prvog Perioda istraživanja. Naime, namjera koncesionara Energean je bila da angažuje kompaniju Shearwater koja je ugovorena od strane koncesionara Eni i Novatek za vršenje seizmičkih istraživanja na površinu dodijeljenoj ovim koncesionarima. Na taj način bi se troškovi mobilizacije/demobilizacije broda umanjili, odnosno podijelili između Eni-ja/Novatek-a i Energean-a, što je značajno i sa aspekta države budući da se troškovi istraživanja priznaju u poreske svrhe. Kako je kompanija Shearwater odustala od ponuđenog posla, Energean je morao da ugovori kompaniju PGS Geophysical AS da izvrši predmetna istraživanja. Ugovaranje ovakve vrste poslova zahtijeva značajan protok vremena jer specijalizovani seizmički brodovi imaju popunjen raspored snimanja po više mjeseci a ponekad i godina unaprijed, tako da se često naftne kompanije moraju prilagođavati situaciji na tržištu i svoja istraživanja prilagođavati shodno njihovoj dostupnosti.

- Kašnjenje izvođača PGS Geophysical AS sa dostavljanjem sirovih podataka Energeanu, usled greške nastale u razdvajanju preklopnih pucnjena tokom vršenja seizmičkih istraživanja, što je kasnije dovelo do kašnjenje obrade novih seizmičkih podataka (DUG), *pre-stack time* (PSTM) i *pre-stack depth* (PSDM) migraciju podataka, kao i kašnjenja izrade QI i AVO studija, se takođe može prihvatiti kao tehnički problem nastao tokom faze istraživanja, odnosno prvog Perioda istraživanja, koji se nije mogao predvidjeti, izbjeći ili otkloniti, odnosno koji je bio van razumne i predvidljive kontrole Koncesionara u pogledu upravljanja vremenskim okvirom za realizaciju Obaveznog radnog programa Prvog perioda istraživanja.

U pogledu obrazloženja Koncesionara da su: nemogućnost vršenja seizmičkih istraživanja tokom ljetnih mjeseci; Program monitoringa biodiverziteta; dostupnost podataka za bušotinu JJ-1; terenski obilasci geološki analognih područja; tehnički problemi nastali tokom Faze istraživanja, odnosno prvog Perioda istraživanja, koji se nijesu mogli predvidjeti, izbjeći ili otkloniti, odnosno koji su bili van razumne i predvidljive kontrole Koncesionara, a koji su kao takvi uticali u pogledu upravljanja vremenskim okvirom za realizaciju Obaveznog radnog programa Prvog perioda istraživanja, zaključuje se sledeće:

Tvrđnja koncesionara da se 3D seizmička istraživanja nisu smjela vršiti u mjesecima tokom ljeta, predsezone i postsezone, da ne bi uticala na turizam Crne Gore kao ograničenje nije propisano niti jednim propisom ili odlukom nadležnih državnih organa i samim tim se ne može smatrati prihvatljivim razlogom koji je doveo do kašnjenja u realizaciji radova. Koncesionar je:

- a) 23. maja 2018. godine predao zahtjev Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine za utvrđivanje obima i sadržaja Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu za seizmička istraživanja u blokovima 4218-30 i 4219-26, nakon čega je Agencija u skladu sa zakonom definisanom procedurom 20. juna 2018.godine donijela rješenje o određivanju obima i sadržaja Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu;
- b) 02. oktobra 2018.godine predao Agenciji zahtjev za davanje saglasnosti na Elaborat, nakon čega je Agencija u skladu sa zakonom sprovela postupak javne rasprave i ocjene elaborata od strane komisije Agencije;
- c) saglasnost na elaborat procjene uticaja na životnu sredinu za predmetna istraživanja pribavio 10.01.2019.godine godine.

Tačna je tvrdnja da je Energean čekao da koncesionari Eni i Novatek završe postupak dobijanja saglasnosti na elaborat procjene uticaja na životnu sredinu za seizmička istraživanja na blokovima 4118-4; 4118-5; 4118-9; 4118-10, kako bi mogao da prati već definisani "putokaz" dobijanja saglasnosti na elaborat za svoja istraživanja, budući da su ova dva elaborata identična

po svojoj prirodi, kao i da je izradu oba elaborata radilo isto privredno društvo. Koncesionar Enegrean je na ovaj način planirao da izbjegne sve poteškoće sa kojima su se u izradi i dobijanju saglasnosti na elaborat susreli koncesionari Eni i Novatek, sa namjerom da primijeni gotova rješenja iz ovog elaborata koja su već usvojena od strane Agencije za zaštitu prirode i životne sredine. Sa aspekta koncesionara Enegrean ovaj čin se smatra sasvim racionalim i opravdanim, međutim takođe predstavlja i slobodno istraženu volju i rizik Koncesionara da čekanje gotovih rješenja može dovesti do kašnjenja u planiranoj dinamici radova, koji je koncesionar svjesno preuzeo na sebe.

Stoga, to što je postupak dobijanja saglasnosti na elaborat procjene uticaja na životnu sredinu za koncesionare Eni i Novatek trajao duže od planiranog, ne može biti prihvatljivo opravdanje za koncesionara Enegrean, već eventualno za koncesionare Eni i Novatek. Enegrean je bio svjestan rizika ovakvog načina izrade i dobijanja saglasnosti na elaborat procjene uticaja i svojevrijedno je izabrao isti.

Ne može se prihvatiti tvrdnja da je "Program monitoringa biodiverziteta" uticao kao ograničenje na izvršenje Obaveznog radnog programa prvog Perioda istraživanja. Predmetna istraživanja su trajala paralelno sa postupkom dobijanja saglasnosti na elaborat procjene uticaja na životnu sredinu, a prije ugovorenog termina za vršenje seizmičkih istraživanja, tako da koncesionar nije morao da čeka da se ova istraživanja završe kako bi dobio saglasnost na elaborat, odnosno otpočeo seizmička istraživanja. Takođe, monitoring biodiverziteta koji se sprovodi nakon izvršenih seizmičkih istraživanja nema uticaja na izradu geoloških i geofizičkih studija iz člana 9.2 b) Ugovora o koncesiji, koje koncesionar nije realizovao i zbog kojih traži produženje Prvog perioda istraživanja.

Dalje, ne stoji tvrdnja koncesionara da je raspoloživost podataka o bušotini JJ-1 uticala na realizaciju Obaveznog radnog programa prvog Perioda istraživanja. Podaci o bušotini koja je izbušena prije više od 40 godina, ne mogu biti od uticaja za realizaciju obaveza koncesionara iz člana 9.2 b) Ugovora o koncesiji. Obavezni radni program se morao realizovati i bez podataka iz predmetne bušotine, tako da se iznesena tvrdnja ne prihvatiti kao razlog koji je doveo do kašnjenja.

Takođe, ne mogu se prihvatiti tvrdnje koncesionara da su teškoće u organizovanju potrebnih terenskih obilazaka geološki analognih područja u obližnjim regijama i zonama Crne Gore, Grčke, Hrvatske i Italije razlog za kašnjenje. Period od tri godine je bio više nego dovoljan da koncesionar organizuje i sprovede ova istraživanja, posebno što je njihova organizacija, u poređenju sa kompleksnim i zahtjevnim 3D seizmičkim ispitivanjima, bila neuporedivo jednostavnija i jeftinija.

Novi partner u realizaciji Ugovora

Član 6.3 Ugovora o koncesiji glasi: "*U roku od 36 (trideset šest) mjeseci od stupanja na snagu ovog PCC-a¹, treće lice koje ne predstavlja Povezano lice Koncesionara i koje je prihvatljivo za Vladu će, u zavisnosti od odobrenja Vlade, imati Participirajući udio od najmanje 41 (četrdeset jednog) procenta. Taj subjekt će biti odobren kao Koncesionar pod uslovom da bi mogao da se kvalifikuje kao ponuđač za dobijanje tog Participirajućeg udjela po odredbama i uslovima prvog tenderskog postupka utvrđenog za dodjelu ovog PCC-a. Ukoliko Vlada ne dobije predlog za takvo treće lice u roku od 36 (trideset šest) mjeseci ili to lice ne bude prihvatljivo za Vladu, ovaj PCC će prestati da važi po dobijanju obavještenja od Vlade.*"

Država je propisala ovu obavezu koncesionaru u Ugovoru o koncesiji jer je politika države u sektoru istraživanja i proizvodnje ugljovodonike, u smisli veće zaštite interesa države, da u okviru jednog ugovora o koncesiji mora postojati više od jednog koncesionara, kao što je to slučaj i sa ugovorom o koncesiji za Eni i Novatek. Ovo je bitno između ostalog i zbog sledećih razloga:

a) podjela rizika između koncesionara, kao i efikasnije i ekonomičnije upravljanje projektom;

¹ Ugovor o koncesiji za proizvodnju (Production Concession Contract)

- b) veća sigurnost za državu, budući da je više kredibilnih partnera zaduženo za realizaciju projekta. Ukoliko jedan koncesinar odustane od realizacije ugovora o koncesiji, to ne znači automatski i raskid ugovora o koncesiji;
- c) bolja kontrola koncesionara koji je imenovan za operatora, budući da pored kontrole nadležnih organa, ostali koncesionari u okviru nekorporativnog joint venture-a kontrolišu operatora u pogledu vremena, troškova i sigurnosti izvođenja operacija. Ovo se postže na način da se svaka značajna odluka o realizaciju Ugovora o koncesiji mora donijeti saglasnošću volja svih partnera iz ugovora o koncesiji.

Imajući u vidu zahtjev koncesionara Energean za produženje prvog Perioda istraživanja na godinu dana (3+1 godina), u skladu sa tumačenjem postojećih odredbi Ugovora o koncesiji (čl. 6.3, 7.4, 7.6, 9.2 i 9.4) i intencijom ugovornih strana prilikom zaključivanja Ugovora o koncesiji, **zaključuje se da je rok za pronalazak novog partnera u realizaciji Ugovora identičan roku za završetak prvog Perioda istraživanja, te shodno navedenom produženje prvog Perioda istraživanja ujedno predstavlja i produženje roka za pronalazak novog partnera.**

Naime, koncesionar je podnio zahtjev za produženje prvog Perioda istraživanja iz razloga nemogućnosti da u ugovorenom roku završi izradu geoloških i geofizičkih studija iz člana 9.2. b) Ugovora o koncesiji. Bez postojanja ovih studija, koje treba da daju odgovor da li postoji potencijal za pronalazak komercijalnih ležišta ugljovodonika u okviru površine dodijeljene Ugovorom o koncesiji, koncesionar neće biti u stanju da pronađe novog partnera. Takođe, ukoliko ove studije pokažu da ne postoji potencijal za pronalazak komercijalnih ležišta ugljovodonika, koncesionar Energean ima pravo da na kraju prvog Perioda istraživanja odustane od dalje realizacije Ugovora o koncesiji, te stoga neće ni biti potrebe za novim partnerom.

Predlog zaključaka:

1. Vlada Crne Gore je na sjednici od ___ godine razmotrila i usvojila Informaciju o zahtjevu Energean Montenegro Limited, Kipar, za produženje prvog Perioda istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30
2. Vlada Crne Gore odobrava produženje prvog Perioda istraživanja i Faze istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30, za period od godinu dana.

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj:07-7921
Podgorica, 26. decembar 2019. godine

Vlada Crne Gore, na sjednici od 19. decembra 2019. godine, razmotrila je Informaciju o zahtjevu Energean Montenegro Limited, Kipar, za produženje prvog Perioda istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30, koju je dostavilo Ministarstvo ekonomije.

S tim u vezi, Vlada je donijela sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Vlada je usvojila Informaciju o zahtjevu Energean Montenegro Limited, Kipar, za produženje prvog Perioda istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30 .

2. Vlada je odobrila produženje prvog Perioda istraživanja i Faze istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30, za period od godinu dana.

GENERALNI SEKRETAR
Nataša Pešić

DOSTAVLJENO:

- Dragica Sekulić, ministarka ekonomije
- Komisija za ekon. pol. i finans. sistem
- Komisija za pol. sis. unut. i vanj. pol.

Odobrio: Ivo Đoković, pomoćnik generalnog sekretara Vlade

Obradio: mr *Kosta Jauković*, samostalni savjetnik I

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za rudarstvo i geološka istraživanja

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

27. decembar 2019.
Broj: 970-374/2019-8

ENERGEAN MONTENEGRO LTD – Dio stranog društva Podgorica

Petar Durović, direktor

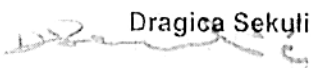
Predmet: Obavještenje o produženju prvog Perioda istraživanja i Faze istraživanja iz PCC-a

Poštovani,

Pozivamo se na Ugovor o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30 (u daljem tekstu: PCC), koji je 15. marta 2017. godine zaključen između Države Crne Gore i Energean Montenegro LTD, Nikozija, Republika Kipar (u daljem tekstu: Koncesionar), odnosno na zahtjev Koncesionara za produženje prvog Perioda istraživanja.

S tim u vezi, obavještavamo Vas da je Vlada Crne Gore, u skladu sa Zakonom o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika ("Službeni list CG", br. 1/10, 40/11, 62/13) i PCC-jem, na sjednici održanoj 19.12.2019. godine, odobrila produženje prvog Perioda istraživanja i Faze istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30, za period od godinu dana.

S poštovanjem,

Dragica Sekulić

MINISTARKA

Dostavljeno:

- Uprava za ugljovodonike
- Energean Montenegro Limited LTD, Nikozija, Kipar

Odobrila/obradila:
Biljana Jestrović
Generalna direktorka

tel: 020 482 167
email: biljana.jestrovic@mek.gov.me

**INFORMACIJA O ZAHTJEVU ENERGEAN MONTENEGRO LIMITED, KIPAR, ZA
PRODUŽNJE PRVOG PERIODA ISTRAŽIVANJA IZ UGOVORA O KONCESIJI ZA
PROIZVODNJU UGLJOVODONIKA U PODMORJU CRNE GORE
ZA BLOKOVE 4219-26 I 4218-30**

Obavezni radni program

Država Crna Gora i Energean Montenegro Limited, Kipar, su 15. marta 2017. godine zaključili Ugovor o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30 (u daljem tekstu: Ugovor o koncesiji).

U skladu sa čl. 7.1, 7.4 i 7.6 Ugovora o koncesiji, propisano je da Faza istraživanja traje sedam (7) godina, sa dva Perioda istraživanja od tri (3) i četiri (4) godine.

Koncesionar Energean je, u skladu sa članom 9.2. Ugovora o koncesiji, u toku prvog Perioda istraživanja dužan da realizuje sledeći Obavezni radni program:

- a) prikupi 3D seizmičke podtke za najmanje 338 km²;
- b) izradi puni komplet geofizičkih geoloških studija, koji se sastoji od gravimetrijske/magnetne studije zajedno sa strukturnim tumačenjem, studijom strukture, sedimentološkom studijom, studijom brzine i dubinske konverzije, geohemijskom studijom, studijom naftnog sistema - 3D modeliranjem bazena, AVO studijom, studijom pornog pritiska radi postizanja efikasnosti gornjeg izolatornog sloja.

Produženje prvog Perioda istraživanja

Postupajući po zahtjevu koncesionara Vlada Crne Gore je, u skladu sa Zakonom o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika („Službeni list Crne Gore”, br. 41/10, 40/11, 62/13) i Ugovorom o koncesiji, na sjednici održanoj 19.12.2019. godine, odobrila produženje prvog Perioda istraživanja i Faze istraživanja iz Ugovora o koncesiji, za period od godinu dana. Time je prvi Period istraživanja od tri (3) godine, koji je prvobitno trajao do 15. marta 2020. godine, produžen do 15. marta 2021. godine.

Zahtjev za dodatno produženje prvog Perioda istraživanja

Koncesionar Energean je 3. jula 2020. godine dostavio zahtjev za dodatno produženje Faze istraživanja, odnosno prvog Perioda istraživanja, za period od godinu dana, do 15. marta 2022.godine.

U predmetnom zahtjevu se navodi da se od početka februara 2020. godine novi virus COVID-19 proširio cijelim svijetom, usljed čega je Svjetska zdravstvena organizacija 11. marta 2020. godine zvanično proglasila pandemiju. To je dovelo do uvođenja mjera izolacije i privremene zabrane kretanja osoba po cijelom svijetu, što je rezultiralo uticajem mjera izolacije na operacije i nemogućnošću koncesionara da pravovremeno realizuje aktivnosti Obaveznog radnog programa.

Dalje se navodi da efekti pandemije virusa COVID-19 ozbiljno ugrožavaju mogućnosti Energeana da valjano izradi puni komplet geofizičkih i geoloških studija koje su dio Obaveznog radnog programa za prvi Period istraživanja shodno članu 9 (2) b) Ugovora o koncesiji i koje prema trenutnom stanju stvari treba završiti do kraja prvog Perioda istraživanja, do 15. marta 2021. godine.

Naime, shodno navodima koncesionara sastavni geofizičkih i geoloških studija iz člana 9(2) b) Ugovora o koncesiji, čija izrada je u toku, je i relevantna ekonomska analiza koja treba da služi kao osnov za ulazak u sljedeću fazu -drugi Period istraživanja ili odustajanje od projekta. Koncesionar ne može adekvatno da izradi ekonomsku analizu, budući da su se ekonomske okolnosti promijenile toliko brzo i neočekivano i da pokazuju malo znaka poboljšanja u doglednoj budućnosti. U prilog navedenom koncesionar ističe da je trenutna prosječna cijena sirove nafte tipa WTI 38 dolara, u odnosu na prosječno 57 dolara u 2019. godini.

Isto tako, koncesionar ističe da širenje i uticaj koronavirusa i dalje traje, što će rezultirati daljim uticajem virusa na realizaciju aktivnosti iz Obaveznog radnog programa.

Na kraju koncesionar navodi da pandemija virusa COVID-19 i trenutna situacija u globalnoj industriji nafte i gasa sasvim jasno predstavljaju događaje koji nijesu bili predvidljivi u vrijeme potpisivanja Ugovora o koncesiji i koji su "van razumne i predvidljive kontrole koncesionara", prema formulaciji člana 7.7 Ugovora o koncesiji, a koji događaji imaju direktan uticaj na realizaciju Obaveznog radnog programa, te kao posledicu navedenog podnosi zahtjev za dodatno produženje Prvog perioda istraživanja za godinu dana, do 15. marta 2022. godine.

Zakonski i ugovorni osnov za produženje Perioda istraživanja i Faze istraživanja

Član 2.2 Ugovora o koncesiji definiše "Fazu istraživanja" kao inicijalnu fazu kako je predviđeno Ugovorom o koncesiji u okviru koje će biti realizovan Obavezni radni program u skladu sa Ugovorom o koncesiji i mjerodavnim crnogorskim pravom, dok je "Period istraživanja" definisan kao svaki relevantni period predviđen Ugovorom o koncesiji koji čini pod-dio Faze istraživanja predviđene Ugovorom o koncesiji u skladu sa mjerodavnim crnogorskim pravom.

Članom 27 Zakona o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika ("Službeni list Crne Gore", br. 41/10, 40/11, 62/13) je propisano da Faza istraživanja sa fazom verifikacije rezervi može da traje najduže šest godina za blok na kopnu, odnosno sedam godina za blok u podmorju. Dalje, članom 29 Zakona je propisano da na osnovu obrazloženog zahtjeva koncesionara, Vlada Crne Gore može produžiti rok utvrđen ugovorom o koncesiji za proizvodnju za fazu istraživanja do dvije godine, pod uslovom da:

- 1) je koncesionaru potrebno dodatno vrijeme za dopunska istraživanja koja su neophodna da bi se otkriće proglasilo komercijalnim i da je izvršio sve obaveze iz radnog programa;
- 2) **koncesionar nije izvršio obaveze iz radnog programa zbog tehničkih problema nastalih tokom faze istraživanja, koji se nijesu mogli predvidjeti, izbjeći ili otkloniti.**

Zahtjev za produženje, zajedno sa programom dopunskih istraživanja, podnosi se Ministarstvu ekonomije, **najmanje šest mjeseci prije isteka roka utvrđenog ugovorom o koncesiji za proizvodnju.**

Članom 7.7 Ugovora o koncesiji je propisano da produženje Perioda istraživanja koji je predviđen ili Faze istraživanja koja je dodijeljena će, u zavisnosti od mjerodavnog prava za Upstream aktivnosti, biti odobreno ako je došlo do odlaganja u realizaciji Obaveznog radnog programa ili odobrenog programa za Fazu verifikacije rezervi **zbog razloga van razumne i predvidljive kontrole koncesionara.**

Koncesionar je dužan da u tim slučajevima obavijesti Ministarstvo, i kada je potrebno da koncesionar završi Obavezni radni program ili odobreni program za Fazu verifikacije rezervi,

podnese adekvatno obrazloženi zahtjev za takvo produženje koje može biti neophodno za realizaciju tog programa. Vlada će bez nepotrebnog odlaganja razmotriti i odgovoriti na taj zahtjev i ako se ne odobri, dati razloge za odbijanje odobrenja produženja.

Član 27 i 29 Zakona i član 7.7 Ugovora o koncesiji se trebaju zajedno tumačiti, tj. član 7.7 Ugovora o koncesiji predstavlja detaljniju razradu člana 29 Zakona.

Shodno iznešenom, zaključuje se sledeće:

- a) U skladu sa članom 7.4 Ugovora o koncesiji prvi Period istraživanja iz Ugovora o koncesiji od tri (3 godine) je trajao do 15. marta 2020. godine, pri čemu je isti u skladu sa članom 29 Zakona i 7.7 Ugovora o koncesiji produžen za period od godinu dana, do 15. marta 2021. godine. Primjenom člana 29 Zakona i člana 7.7 Ugovora o koncesiji, prvi Period istraživanja može se produžiti za još godinu dana, do 15. marta 2022. godine, nakon čega se više relevantni Periodi istraživanja i Faza istraživanja ne mogu produživati, jer će na ovaj način biti iskorišćena maksimalna zakonska mogućnost produženja od dvije godine;
- b) produženjem prvog Perioda istraživanja iz Ugovora o koncesiji ne može se vršiti skraćivanje trajanja drugog Perioda istraživanja Faze istraživanja iz čl. 7.6 i 9.4 Ugovora o koncesiji (četiri godine), jer to nije predviđeno niti jednom odredbom Ugovora o koncesiji;
- c) ukoliko se prvi Period istraživanja iz Ugovora o koncesiji produži za još godinu dana (4+1 godina), to će predstavljati i novo produženje trajanja Faze istraživanja iz Ugovora o koncesiji (8+1 godina), jer je Faza istraživanja takođe prethodno produžena za godinu dana. Ovo pod pretpostavkom da koncesionar iskoristiti svoje pravo da, shodno čl. 7.6 i 9.4 Ugovora o koncesiji, Obavezni radni program za drugi Period istraživanja realizuje u periodu od četiri (4) godine, računajući od dana završetka prvog Perioda istraživanja.

Opravdanost zahtjeva za produženje

Uticao pandemije virusa COVID-19 ima velike negativne uticaje na globalnu industriju istraživanja i proizvodnje ugljovodonika. Naime, uslijed mjera na sprečavanju širenja virusa koje su preduzimale države na globalnom nivou, došlo je do onemogućavanja mobilnosti specijalizovane radne snage širom svijeta, kao i smanjenja transportnih opcija i njihove komplikovanosti, što je značajno uticalo na izvođenje upstream operacija u svim djelovima svijeta. U pojedinim državama uvođene su stroge karantinske mjere, tako da su postojali slučajevim u kojima je bio onemogućen i kancelarijski rad.

Usled sprovođenja mjera za sprečavanje širenja pandemije virusa COVID-19 u većini zemalja svijeta u kojima se izvode aktivnosti istraživanja i proizvodnje ugljovodonika je došlo do odlaganja ili u pojedinim slučajevima i do potpunog otkazivanja prethodno ugovorenih i odobrenih projekata iz oblasti istraživanja i proizvodnje ugljovodonika. Prethodno navedeno se u najvećoj mjeri odnosilo na projekte koji su se nalazili u fazi istraživanja, iz razloga komplikovanosti sprovođenja operacija istraživanja koje zahtijevaju značajnu radnu snagu i s tim povezanu logistiku, neizvjesnosti utvđivanja komercijalnih rezervi ugljovodonika, visokih troškova koje ove aktivnosti nose, kao i povezanih rizika.

Aktivnosti država na spriječavanju širenja virusa COVID-19, odnosno efekti širenja virusa i dalje traju, tako da je u ovom trenutku nije moguće pretpostaviti vrijeme trajanja i intezitet uticaja virusa na operacije istraživanja i proizvodnje ugljovodonika u svijetu.

Shodno članu 9.2 b) Ugovora o koncesiji, koncesionar je dužan da izradi puni komplet geofizičkih i geoloških studija, koje između ostalog sadrže i ekonomsku analizu koja treba da služi kao osnov za ulazak u sljedeću fazu - drugi Period istraživanja ili odustajanje od projekta.

Na osnovu geoloških i geofizičkih studija, odnosno ekonomskih analiza, koncesionar treba da utvrdi da li na površini dodijeljenoj ugovorom o koncesiji postoje potencijalna komercijalna ležišta ugljovodonika, kao i da li se ekonomski isplati bušiti istražne bušotine i razviti ležište u smislu proizvodnje ugljovodonika. Ove odluke je teško donijeti pogotovo ako se radi o ležištima čije su procijenjene rezerve na granici da budu ekonomski isplative za proizvodnju. Dalje, izrada ekonomskih analiza je naročito otežana u periodima poremećaja industrije, koja je trenutno na djelu.

U skladu sa članom 9.4 Ugovora o koncesiji, koncesionar je dužan da u toku drugog Perioda istraživanja od četiri (4) godine, računajući od završetka prvog Perioda istraživanja, ako se odluči da realizuje isti, izvrši sledeći Obavezni radni program:

- a) izradi geofizičke i geološke studije koje su neophodne za realizaciju bušenja obavezne bušotine;
- b) bušenje 1 (jedne) obavezne bušotine i 1 (jedne) opcione bušotine, koje bi se bušile sa ciljem da se dođe do plio-pleistocenskog prospekta na dubini od najmanje 2.800 metara.

S obzirom na trenutno trajanje Prvog perioda istraživanja, odluku o ulasku u drugi Period istraživanja koncesionar je dužan da donese do 15. januara 2021. godine, tako da je teško očekivati da će koncesionar biti u stanju da do navedenog roka donese odluku zasnovanu na postojećim parametrima koji odstupaju od uobičajenih uslova u industriji istraživanja i proizvodnje nafte i gasa.

Imajući u vidu navedeno, uticaj pandemije virusa COVID-19 se može smatrati za događaj koji se nije mogao predvidjeti, izbjeći ili otkloniti, odnosno koji je bio van razumne i predvidljive kontrole koncesionara, a zbog kojeg je koncesionar došao u situaciju da traži produženje prvog Perioda istraživanja.

Predlog zaključaka:

1. Vlada Crne Gore je na sjednici od ___ 2020. godine razmotrila i usvojila Informaciju o zahtjevu Energean Montenegro Limited, Kipar, za produženje prvog Perioda istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30
2. Vlada Crne Gore odobrava produženje prvog Perioda istraživanja i Faze istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30, za period od godinu dana, do 15. marta 2022. godine.

Crna Gora
VLADA CRNE GORE
Broj:07-3811
Podgorica, 30. jul 2020. godine

Na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG“, br. 80/08, 14/17 i 28/18), Vlada Crne Gore je, 30. jula 2020. godine, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade odlučila o Informaciji o zahtjevu Energean Montenegro Limited, Kipar, za produženje prvog Perioda istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30, koju je dostavilo Ministarstvo ekonomije.

S tim u vezi, Vlada je donijela sljedeći

ZAKLJUČKE

1. Vlada je usvojila Informaciju o zahtjevu Energean Montenegro Limited, Kipar, za produženje prvog Perioda istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30.

2. Vlada odobrava produženje prvog Perioda istraživanja i Faze istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30, za period od godinu dana, do 15. marta 2022. godine.

GENERALNI SEKRETAR
Nataša Pešić

DOSTAVLJENO:

- Dragica Sekulić, ministarka ekonomije
- Komisija za ekon. pol. i finans. sistem

Odobrio: Ivo Đoković, pomoćnik generalnog sekretara Vlade

Obradio: mr Kosta Jauković, samostalni savjetnik I

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije
Direktorat za rudarstvo i geološka istraživanja

Adresa: Rimski trg 46
81000 Podgorica Crna Gora
tel: +382 20 482 163
fax: +382 20 234 027
www.mek.gov.me

11. avgust 2020.
Broj: 007-304/20-3193/3

ENERGEAN MONTENEGRO LTD – Dio stranog društva Podgorica
Bulevar Džordža Vašingtona 102, A78, 4. sprat, The Capital plaza
Podgorica, Montenegro, 81000
Za: Petar Đurović, direktor

Predmet: Obavještenje o produženju prvog Perioda istraživanja i Faze istraživanja iz PCC-a do 15. marta 2022. godine

Poštovani,

Pozivamo se na Ugovor o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30 (u daljem tekstu: PCC), koji je 15. marta 2017. godine zaključen između Države Crne Gore i Energean Montenegro LTD, Nikozija, Republika Kipar (u daljem tekstu: Koncesionar), odnosno na zahtjev Koncesionara od 3. jula 2020. godine, za dodatno produženje Faze istraživanja, odnosno prvog Perioda istraživanja, za period od godinu dana, do 15. marta 2022. godine.

S tim u vezi, obavještavamo Vas da je Vlada Crne Gore, u skladu sa Zakonom o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika ("Službeni list CG", br. 1/10, 40/11, 62/13) i PCC-jem, na sjednici održanoj 30.07.2020. godine, odobrila produženje prvog Perioda istraživanja i Faze istraživanja iz Ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodonika u podmorju Crne Gore za blokove 4219-26 i 4218-30, za period od godinu dana, do 15. marta 2022. godine.

S poštovanjem,

Dragica Sekulić

DRAGICA SEKULIĆ

Dragica Sekulić

Odobrila:

Biljana Jestrović *Biljana Jestrović*
Generalna direktorka

Obradila:

Ljiljana Maksimović *Ljiljana Maksimović*
Načelnica direkcije
tel: 020 482 300
email: ljiljana.maksimovic@mek.gov.me